



Junior en senior lijken op elkaar

Ook als het gaat om behoeften in de buitenruimte

Als je er over nadenkt, zijn er verrassend veel overeenkomsten tussen jongeren en senioren. Zowel fysiek als mentaal. Jongeren komen lastig hun bed uit, senioren ook. Senioren vergeten nog wel eens wat, jongeren ook. Jongeren zijn wat eigenwijs, senioren ook. Senioren laten zich graag verzorgen, jongeren ook. Ook als het gaat om behoeften in de buitenruimte, zijn er veel raakvlakken.

Auteur: Thijs Banninga

De openbare ruimte gebruiken we om van A naar B te gaan, maar er is een groeiende vraag naar buitenruimte als verblijfsruimte. Ruimte voor spelen, sporten en bewegen. Maar als de voorbije jaren ons iets hebben geleerd, dan is het wel dat mensen een blijvende behoefte hebben om anderen te ontmoeten. Of je nu jong bent of oud, het is belangrijk om anderen te blijven zien en samen dingen te onderne-

men. Wanneer het gaat over ontmoeting, hebben jongeren en senioren ook verrassend veel overeenkomsten.

Ontmoeting tegen eenzaamheid

Ontmoeting in de buitenruimte voor senioren staat bij veel gemeenten hoog op de agenda. Terecht, want eenzaamheid onder senioren is een serieus en complex thema. Zoals het

Kenniscentrum Sport en Bewegen in haar inspiratietool schrijft, kan eenzaamheid leiden tot depressie en kan het de kans vergroten op de ziekte van Alzheimer en zelfs overlijden. Ontmoetingen met anderen kunnen helpen om eenzaamheid te verminderen.

Eenzaamheid is echter niet alleen een probleem onder senioren. Het percentage mensen



Thijs Banninga

met gevoelens van eenzaamheid is onder jongeren (16-24 jaar) volgens het RIVM het hoogste van alle leeftijdscategorieën. Iets wat overigens al zo was voordat de pandemie begon.

Het terugdringen van eenzaamheid onder zowel jongeren als senioren is een complexe opgave. Voor een deel ligt dat in het motiveren van de doelgroepen om anderen te ontmoeten. Daarbij is het van wezenlijk belang dat er ook ruimte is om dat te kunnen doen. De openbare ruimte leent zich hiervoor prima.

Uitgangspunten ontmoeting in de openbare ruimte

OBB is toonaangevend op het gebied van advies en ontwerp voor jongeren in de openbare ruimte. De afgelopen twee decennia hebben we studie gemaakt van al onze projecten. Daarbij zijn we op zoek gegaan naar principes die leiden tot sterke ruimte voor jongeren. Iedere gebruiker en iedere gemeente hebben vrijwel dezelfde wensen op het gebied van ruimte voor jongeren.

Die zijn vertaald naar zes V's:

- Voldoende: aanbod in relatie tot het aantal jongeren;
- Verspreid: aanbod over dorp of wijk;
- Variatie: in type en inrichting van plekken;
- Verhaal: dat makkelijk te communiceren is met bewoners, jongeren en professionals;
- Versterken: van de aanpak van jongerenwerk en handhaving;
- Veilig: voor iedereen.

Deze zes V's zijn door te vertalen naar spreidingsnormen en inrichtingsuitgangspunten die gelden voor jongerenontmoeting. Die zijn daarmee ook een op een te vertalen naar behoeften voor senioren in de buitenruimte. Ook qua inrichting zijn er veel overeenkomsten in de behoeften van jongeren en senioren voor een uitnodigende buitenruimte.

Hoe meer ontmoetingsmogelijkheden, hoe beter

In de praktijk zien we dat natuurlijk ook al. Denk bijvoorbeeld aan bankjes in het park of langs de stoep, die gebruikt worden door zowel jongeren als senioren. Dit voorbeeld legt tegelijkertijd ook een probleem bloot. Op plekken waar jongeren samenkomen, zijn meldingen van overlast nooit ver weg. Dat leidt ertoe dat elementen zoals bankjes preventief worden verwijderd. Dat lost wellicht de overlast op die specifieke plek op, maar jongeren komen dan op een andere plek samen die misschien nog minder geschikt is. Sterker nog: je creëert daarmee een extra probleem. De bankjes die van vitaal belang zijn voor senioren om onderweg even uit te rusten, verdwijnen zo langzaam maar zeker uit het straatbeeld, waardoor het voor senioren steeds moeilijker wordt om prettig buiten te bewegen en anderen te kunnen ontmoeten.

In eerdere artikelen hebben we bij OBB meerdere keren aandacht gevraagd voor voldoende jongerenruimte. Hoe lastig dat ook te realiseren lijkt. Door een netwerk te definiëren van routes en diverse plekken, realiseer je makkelijker en doelmatiger goede plekken die ook echt gebruikt worden.

Genoeg ontmoetingspunten voor jongeren leidt tot minder overlast en minder verdringing. Hoe meer plekken er zijn, hoe meer natuurlijke spreiding er is qua ontmoeten van jongeren en hoe meer rustpunten er zijn voor senioren, fietsers, mensen met een beperking of ouders met kleine kinderen. Positief gebruik neemt toe, zoals even schuilen, picknicken en een spelletje doen. En daarmee sociale controle en de veiligheid.

Ontmoetingsplekken worden leuk

Jongeren en senioren hebben vrijwel dezelfde behoeften als het gaat om ontmoetingsruimte binnen de openbare ruimte. Het levert ook kansen op om ontmoetingspunten multifunctioneel en sfeerful in te richten. Kies plekken op kruispunten van veelgebruikte routes. Plekken waar iets te zien of te doen is. Gebruik wat vaker een soort droogstaconstructie die er vriendelijk uitziet. Ook wordt groen door beide doelgroepen vaak gewaardeerd, wat weer helpt bij het verminderen van hittestress binnen de bebouwde kom. En natuurlijk moeten de voertuigen erbij passen. Senioren willen hun scootmobiel graag bij de hand houden en jongeren hun scooter. Je wilt tenslotte indruk maken op een voorbijkomende jonkvrouw of jonkheer, want ook dat hebben alleenstaande senioren en jongeren gemeen. Samen is gewoon leuker dan alleen.

Ontmoetingen met anderen kunnen helpen om eenzaamheid te verminderen

